

UKLJUČENOST RODITELJA U OBRAZOVANJE DJEČE KAO FAKTOR PREVENCIJE VRŠNJAČKOG NASILJA

*Voditelj projekta
Dr.sc. Hariz Šarić, redovni profesor*

Opredijeljenost za istraživanje/ predmet istraživanja

Porodica i škola su dvije društvene institucije kojima se pripisuje značajna uloga u razvoju djeteta.

Roditeljska uključenost u obrazovanje djeteta od neizmjerne je važnosti jer pruža mnogostruke dobrobiti, prvenstveno za dijete – učenika, ali i za roditelje/porodice i učitelje/škole.

Ni jedna škola nije imuna na problem vršnjačkog nasilja.

Kada se govori o uzrocima nasilnog ponašanja nužno je sagledati vrlo široku sliku, jer je samo nasilno ponašanje veoma složen fenomen. U širu sliku spadaju faktori koji utiču na djetetovo odrastanje, odgoj i obrazovanje te ponašanje.

Zbog složenosti problema nasilja za njegovo uspješno rješavanje potrebna je saradnja škole, roditelja, svih faktora u zajednici te sistemski podrška države.

Cilj istraživanja

Glavni cilj istraživanja je utvrditi zastupljenost vršnjačkog nasilja kod učenika od 6. do 9. razreda osnovne škole, ispitati uključenost roditelja u obrazovanje djece i na koji način uključenost roditelja u obrazovanju djece djeluje kao preventivni faktor u sprečavanju vršnjačkog nasilja.

U skladu sa glavnim ciljem postavljeni su parcijalni zadaci istraživanja:

1. Utvrditi ukupnu zastupljenost vršnjačkog nasilja kod učenika od 6. do 9. razreda osnovne škole.
2. Utvrditi zastupljenost vršnjačkog nasilja u školi u odnosu na školski uzrast.
3. Ispitati stepen i oblike uključenosti roditelja u obrazovanje djece.
4. Ispitati stepen uključenosti roditelja u obrazovanje djece u odnosu na školski uzrast.
5. Ispitati povezanost zastupljenosti vršnjačkog nasilja i stepena uključenosti roditelja u obrazovanje djece.
6. Ispitati djelovanje određenih aktivnosti u partnerstvu porodice i škole na polju prevencije vršnjačkog nasilja.

Hipoteza

Na osnovu teorijskih polazišta o problemu i definiranog predmeta istraživanja postavljamo opću ili generalnu hipotezu:

Pretpostavlja se da će u populaciji djece od 6. do 9. razreda osnovne škole biti zastupljen umjereni stepen vršnjačkog nasilja, da su roditelji u odnosu na školski uzrast djeteta različiti uključeni u obrazovanje djece, te da je roditeljska uključenost u obrazovanje djece ima preventivno djelovanje u kod pojave vršnjačkog nasilja.

Na osnovu generalne hipoteze postavljene su sljedeće posebne hipoteze :

H1: U populaciji djece od 6 do 9. razreda osnovne škole postoji umjereni stepen zastupljenosti vršnjačkog nasilja.

H2: Postoji razlika u stepenu vršnjačkog nasilja u odnosu na školski uzrast.

H3: Više od 60% roditelja pokazuje umjereni stepen uključenosti u obazovanje djece.

H4: Postoje razlike u stepenu uključenosti roditelja u obrazovanju djece u odnosu na školski uzrast djeteta.

H5: Najzastupljeniji oblici uključenosti roditelja u obrazovanje djece su pomoć pri izradi školskih zadataka i komunikacija u vezi školskih aktivnosti.

H6: Postoji povezanost zastupljenosti vršnjačkog nasilja i stepena uključenosti roditelja u obrazovanje djece.

Metode istraživanja

Metode za ovo istraživanje su: metoda ispitivanja, hipotetičko-deduktivne metode i statistička-opštenaučna metoda.

U istraživanju će biti korištena tri mjerna instrumenta:

Olweusov upitnik o nasilju (Olweus, 2007),

Upitnik percipirane roditeljske akademske uključenosti (Carranza, You, Chhuon, Hudley, 2009., adaptiran prema Piuk, Macuka, 2020).

Anketni upitnik posebno konstruisan za potrebe istraživanja za nastavnike i stručne saradnike u školi.

Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika će činiti 1000 učenika osnovnih škola i 100 nastavnika i stručnih saradnika u 10 gradova na području Bosne i Hercegovine

Primjeniti će se odgovarajući postupak u odabiru sudionika koji će činiti uzorak dovoljne veličine, homogenosti i reprezentativnosti, kada je u pitanju ova tematika.

Općine koje su izabrane metodom slučajnog izbora su: Jajce, Kakanj, Čapljina, Bosanska Krupa, Ilidža, Derventa, Istočno Sarajevo, Modriča i Trebinje kao i Brčko distrikt.

Očekivani rezultati istraživanja

Rezultati istraživanja pružiti će podatke o ukupnoj zastupljenosti vršnjačkog nasilja kod učenika osnovnoškolskog uzrasta od 6. do 9. razreda.

Utvrditi će se da li postoji razlika u stepenu vršnjačkog nasilja u odnosu na školski uzrast.

Biće utvrđeno u kojem stepenu su roditelji uključeni u obrazovanje djece, te da li ima razika u stepenu uključenosti u odnosu na školski uzrast djeteta.

Rezultati istraživanja pružiti će podatke o najzastupljenijim oblicima uključenosti roditelja u obrazovanje djece.

Biće ispitana povezanost između zastupljenosti vršnjačkog nasilja i stepena uključenosti roditelja u obrazovanje djece.

Rezultati istraživanja će dati jasan pokazatelj načina na koji uključenost roditelja u obrazovanje djece djeluje kao preventivni faktor na pojavu vršnjačkog nasilja.

Rezultati će pružiti doprinos u u praktičnom i naučnom smislu. Sveukupno zanimanje i osviještenost o problemu vršnjačkog nasilja sve su izraženiji.

Tome u prilog govori i brojnost istraživanja provedenih na tu tematiku, a za očekivati je kako će se spoznaje o vršnjačkom nasilju sve više širiti i nadopunjavati.

U praktičnom smislu rezultati dobiveni ovim istraživanjem pomoći će u kreiranju strategija za bolje uključivanje roditelja u obrazovni proces djece, kao i promicanje školske klime koja favorizuje prosocijalne oblike ponašanja i doprinosi smanjivanju nasilja u školi. Rezultati će time pružiti i nove smjernice za izradu preventivnih programa i rano-interventnih programa u osnovnoj školi.

Podaci dobiveni ovim istraživanjem mogu pomoći menadžmentu škole za kreiranje modela saradnje sa roditeljima.

Finalni rezultat istraživanja

Originalni naučni rad objavljen u referentnom časopisu koje prati, za tu naučnu oblast, relevantna međunarodna baza podataka – časopis obuhvaćen sa Web of Science)

Članovi tima

Dr.sc. Hariz Šarić, redovni profesor, VODITELJ
PROJEKTA

Dr.sc. Adela Čokić, docent, ISTRAŽIVAČ

Džana Sultanić, asistentica, vanjska saradnica,
MLADA ISTRAŽIVAČICA

HVALA NA PAŽNJI